

Revista Dobrogeană

Redactor: Teodor Ionescu Constanța 17 Maramureș

PENTRU O UNIVERSITATE DE VARA LA CONSTANȚA

În numărul trecut al revistei discutând despre lipsa oricărei mișcări culturale — în mare — în Dobrogea care să treacă peste programa analitică de școală secundară, reactualizăm propunerea pe care o făcusem acum un an d-lui Mircea Eliade când vorbise și într-o conferință de Paști la Constanța și într'un articol din revista de față despre ființarea unei universități dobrogene.

Suntem acum în măsură să anunțăm că acest deziderat al dobrogenilor, are toate șansele să fie satisfăcut.

Din „interview”-urile întreprinse de noi printre acei care i-ar interesa și care ar activa în legătură cu această inițiativă, în afară de câteva răspunsuri sceptice, investigația noastră s'a soldat cu o adevărată entuziastă. Atât din partea autorităților cât și a celor care vor conferința.

Nu numai atât! Dintr'o convorbire cu d-l Emanoil Bucuță am aflat că d-sa bazat pe sprijinul d-lui Fotino, primarul Balcicului, va relua cursurile de vară ale universității populare din Balcic, chiar în sezonul ce vine. Ar rămâne ca să reinvie și universitatea liberă din Mangalia, pentru că în vara aceasta să se poarte o adevărată ofensivă culturală în această provincie fermecătoare de frumoasă dar și tot atât de analfabetă...

Concomitent cu înființarea universității de cultură universală de pe țărmurile Mediteranei, sub conducerea poetului Paul Valery, ca un răspuns și ca o completare poate, va funcționa în vara aceasta pe țărmurile Pontului Euxin (ca să facem caz de latinitate), universitățile libere din Balcic și Constanța.

În același timp, se va deschide pe lângă pinacoteca bibliotecii municipiului, o sală de expoziție specială în care să se poată urmări „inspirația dobrogeană” în plastica românească. Iar muzeul regional

care a suferit unele modificări îmbucurătoare — până când se va construi odată și odată palatul cultural al cărui fundament a început să se macine de ploii și zăpadă — va completa viziunea și a băștinașilor și a „sezonistilor” asupra acestui panopticum cultural.

Pentru acei care cred că o asemenea inițiativă e inutilă, și am întâmpinat destui, desprindem câteva rânduri dintr'o scrisoare a d-lui Eugen Cialăc: „Constanța, care are de toate, n'a avut și n'a încercat să aibă în timpul sezonului, în afară de un casino unde se joacă la bulă și se dansează pe terasă, în afară de admirabila stațiune Mamaia, unde vizitatorii la olaltă cu localnicii fac exhibiționism, o universitate liberă așa cum au avut cândva Mangalia, Balcicul, iar acum în urmă modesta stațiune Lipova din Banat.

Iată de ce realizarea unei universități dobrogene, merită să dea prestigiu (cu P mare dacă vreți) orașului pe care-l iubesc pentru că în el mi-am făcut studiile secundare, merită tot concursul celor care se simt legați oricât de puțin de pământul românesc dela Mare”.

Revista Dobrogeană

ARTA ȘI MORALA

de ROMEO LERESCU

Sub titlul de mai sus, și au înegrit coloanele mai toate ziarele și revistele noastre din ultima vreme. Dar titlul n'a servit decât ca paravan, în dosul căruia, peropinenții departe de a căuta, cum s'ar fi bănuț, să discute teoretic o posibilă legătură între artă și morală, și-au depănat fiecare, ambiții personale, patimi mult timp mocnite, interese, sociale sau politice, în sfârșit tot ceea ce formează la noi moravurile literare.

De fapt nici nu era nevoie de o dezbateră de principii.

Problema era din fericire, de mult timp, definitiv, și de alții rezolvată. Că arta nu are nimic comun cu morală, că sunt de domenii perfecte

A scârțâit în fund de tot fântâna,
Ș'un Crist de pe o cruce a lăcrimat în glod
O bufnită pe'o cracă a deșteptat ecoul,
Cântând în noaptea tristă, un cântec de prohod...

Un mag bătrân de ani — a'ngenunchiat sub cruce,
În timp ce'n fund fântâna — îl scârțâla'n urechi.
A'nchis încet pleoapele și-a tremurat din barbă.
Rugându-se la Cristul bătut în cule vechi...

LIUBEN DUMITRU

eteronome, că literatura — pentru că ea a servit drept câmp de bătae — nu este decât bună sau proastă, iar nu morală sau imorală, sunt lucruri atât de cunoscute, atât de aproape de bunul simț al oricărui n'are vre'un interes să creadă altfel, încât ni-i greu să-l mai spunem aici. E ca și cum am cita dintr'o carte de cetire.

Ceeace am vrea să semnălam însă aici, este modul cum s'a dus această discuție, care dacă s'a pornit așa fără nici o noimă trebuia să rămână măcar în domeniul pur literar; este amestecul pe care au înțeles să-l facă unii, a unor factori cu totul străini de acest domeniu.

Ca și cum era prea mare

BORIS CARAGEA — Coborârea de pe cruce

RUGA

PANAIT CERNA ESTETICIAN

Die Gedankenlyrik

se numește teza de doctorat a poetului (și am putea spune... filozofului) dobrogean, Panait Cerna. Dl. Tudor Vianu, într'un din prelegerile sale dela universitate, ne atrăsese atenția asupra acestei interesante (și atât de puțin cunoscută) lucrări. Despre lirica filozofică s'a mai ocupat și Volkelt în al său *System der Aesthetik*. Volkelt afirma existența unei lirici de cugetare, posibilitatea gândirii de a instrumenta liric sufletul poetului. Unii esteticieni socotesc însă că prin cugetare poezia este îndreptată spre ținte eteronome ei. Volkelt însă nu crede tot așa. Pentru el ideile filozofice pot să slujească drept materie creației poetice, cu o condiție: ca ele să fie așa de adânc însușite de poet, așa de perfect pătrunse în carnea și sângele lui, încât poetul să nu mai aibă față de aceste idei atitudine critică. Trebuie pur și simplu să trăiască aceste idei totalitar.

Cerna rela problema. Meritul lui — ne spune d. Tudor Vianu — nu constă în a fi adăugat ceva principiului în sine al liricii de gândire, ci în analiza, în detaliul lucrării, în perfecționarea amănuntului, în clarificarea întregului domeniu.

Problema importantă care i se punea unui școlar al lui Volkelt — cazul lui Panait Cerna — și pe care Volkelt însuși nu o lămurise suficient, este cum e posibil ca o idee filozofică să devină un obiect al simpatiei artistice (*Einfühlung*). Pentru a răspunde la această întrebare, Cerna începe prin a face distincție între două feluri de poezie filozofică: poezia care exprimă gânduri (didactică) și poezia simbolică, poezia care exprimă gândirea prin intermediul unui simbol, unei imagini concrete. Într'o imagine concretă, spune Cerna, eu nu proiectez numai sentimente ci și gânduri.

Ele sunt pline de o viață pe care le o împrumutăm grație aceluia fenomen numit de Volkelt simpatie estetică”.

Aceasta ar fi oarecum vederea generală a lucrării lui Panait Cerna, aici, de altfel rezumată la maximum după notele d-lui T. Vianu. Sperăm însă că vom avea în curând prilejul să ascultăm pe d-sa, referindu-se la „Die Gedankenlyrik”, într'o conferință organizată la Constanța sau chiar în paginile revistei de față.

T. ION.

(urmare în pagina 5)

Prezentări din lirica bulgară contemporană

de LIUBEN DUMITRU

L A M A R: Resbel.

Tot mai trăiești, Dumnezeu!
Bărbații cu ploștile pline
Au plecat înspre Iad,
Să se închine..

Tarlalele s'au ascuns sub burueni.
Femeile se bat peste sâni.
Iar vacile cu țafele pline
Așteaptă șiștarele..

Bătrânele așează în fața popilor
Colaci și grâu fierț;
Duhul sfânt o să le bată în cercevea
Și o să le ceară sufletul.

Nimeni nu mai plivește mormintele,
Și nu mai presară nimeni tămăie pe jeratec..
Doar copiii, cu banișele goale
Se joacă de'a toboșarii..

Tot mai trăiești, Dominicule?..
Bărbații cu ploștile pline
Au plecat înspre Iad,
Să se închine..

Șor să se întoarne așa de rău,
Fără dragoste și fără vr'o răsplătire,
Și-or să-și lovească nevestele peste pântec,
Nevestele lor — îmborșoșate de alții..

IORDAN STRATIEV: Odinioară.

Aleia de castani, ne'a înflorit
Printre plete - flori de noapte.
Simțiam că ne iubim de mult,
Dar aveam privirile — ca niște șoapte..

Și în ferestrele cu vitralii, ale hramului luminos
Dincolo de pocăință sau de păcate, calmi,
Ne-am comunicat sufletele noastre,
In sunet de chimvale și de psalmi..

Ne-a fost viața așa de tristă,
Sau numai noi am tresărit?..
Sclipeau cupolele de argint — când —
In păr vecernia ne'a nflorit..

OMAR KAIAM

Mă știe lumea ntreagă, că nu mă rog la cer,
Nici nu-mi îmbrac păcatul în haină de mister.
Iar eu știu, că nu este dreptate și nici milă, —
Dar cresc sinceritatea-mi de când era copilă!

Chiar cele de-opt ori nouă grupări filozoficești
Prin Logică le sfărâmi cu vin dac'o stropești,
Căci el e alchimistul, ce într'o clipă poate,
Din plumbul vieții noastre să schimbe'n aur toate!

trad. de D. STOICESCU

LIUTVID

Un voevod legendar al Dobrogei

Despre Liutvid, legendarul îi, în anul 1865, la tipografia voevod dobrogean, găsim unele amănunte într'un cântec publicat la pag. 169-175, bulgăresc din regiunea orașului Prilep (Macedonia). Se numește *Jenidba Iva ot Meglena bālgarsca voivoda* (Nunta lui Iva din Meglena voevod bulgar). El a fost publicat pentru prima oară în ziarul „Targigardschi Vestnic”, nr. 439 (1859) ce apărea în bulgărește la Constantinopol. Am avut prilejul a-l găsi republicat în volumul *Bālgarsca Starina* (Antichitatea bulgară) a lui Gheorghe Racovschi, mare om politic și cărturar. Numita lucrare este tipărită la Bucureș-

Șișman, Mirceta—voevodul Ohridei, găsim și pe Liutvid—voevodul dobrogean.

Ce caută numele lui Liutvid într'un cântec popular bulgăresc, cunoscut în regiunea orașului Prilep? La întrebarea de mai sus, vom căuta răspunsul în rândurile ce urmează.

Iva—voevod bulgar, se însoară cu frumoasa fiică a regelui din Belometca. Însă, mama fetei îi spune, că va trebui să aducă „trei mii de pețitori”, pentru că altfel „te vei întoarce fără cinste”. Voevodul Iva se întoarce acasă amărât și își spune păsul mamei sale. Ea zâmbi și îi răspunse liniștită: să se ducă la țarul Șișman,—acesta va adu-

ce trei mii de pețitori; apoi, să invite pe Mirceta, voevodul vechiului oraș Ohrida—cu el vor veni o mie de pețitori, și în cele din urmă: *Apoi să te duci în Dobrogea cea șesoasă, Acolo să-i inviți pe Liutvid voevodul, Aceasta să-ți fie cumnatul mai mic, Și el va aduce o mie de pețitori.* Iva ascultă îndemnul mamei sale și invită pe toți: *Și din Dobrogea pe Liutvid voevodul care veni la nuntă cu o mie de pețitori: Venise Liutvid cu o mie de pețitori.* Nuntașii plecară să aducă pe mireasă, împreună cu toți pețitorii. Trecură „marea albas-

tră” și ajunseră în orașul Belometca.

Mireasa dăruise daruri prețioase țarului Șișman, voevodului Mirceta, și:

Lui Liutvid îi dădură dar, O sabie de damasc din fier. Ceilalți șase mii de „pețitori” primiră: Câte doi coți de catifea de mătase.

După informațiile ce am cules, până acum, numele lui Liutvid—voevodul „Dobrogei celei șesoase” nu este menționat în istoria dobrogeană. A existat oare Liutvid? Iată o întrebare interesantă.

Asta ne-a și făcut să așternem rândurile de față.

D. N. MINCEV

Și până ce oriunde s'a întunecat
Aud — când strâng în palme pușca lată —
Aripi cum bat deasupra mea tăcut..

N. V. RAKITIN: Rațe sălbatece

Pădurea doarme în amurg.
Va ninge — s'a nă
Sună prin bălți
Șau în .. ca .. aeg .. re seară, regulat.

Flăcări roșietice — incendii —
Se risipesc sub zări fără hotară;
Se lasă păcele sure prin vâlcele
Și și prelungese copacii umbra'n seară..

De undeva cum sboară spăimântate — iată —
Rațe sălbatece cari s'au lăsat
Cu foșnet, peste rău de s'au perdut;

Și până ce oriunde s'a întunecat
Aud — când strâng în palme pușca lată —
Aripi cum bat deasupra mea tăcut..

DIMCIO DEBELEANOV: Să te reînforci..

Să te reînforci în casa părintească,
Atunci când inserarea se termină fără șoapte
S'în sân — tăcut când prind să șopotească —
Tristețile a nenoroc prin noapte..
Cum rod, aruncă-ți deoparte grija; obosești.
Tu zile care-ai moștenit fără odihnă,
Pășește'ncet în curte, să trezești
O bucurie așteptată'n tihnă..

Te'ntâmpine bătrâna'n prag
Si sprijinindu-ți fruntea de umărul ei — ramă —
Tu scaldă-te cu zâmbetul ei drag
Si lung, repetă'n șoaptă. mamă, mamă..
Si intrând în chilioara-ți plină de lumină
Ce fi-o cunoști ca pe o amintire cuminte,
Soptește'o rugă'n liniștea-i deplină
Îngesfunchind în colțul cu icoane slinte:
Eu am venit ca să-mi primesc destinul
Eu am venit ca să-mi primesc destinul
Căci simt cum mi se'ndreaptă soarele spre seară;

O, taie ce-mi ascundeși chinul,
In van mi-aduc aminte de'o mamă și de'o țară..

Arabesc

Suroră revenită cu anotimpuri triste
Iată aici tăcerea, rămasă lângă clape.
E tot așa de caldă și tot așa de-aproape
Ca o rememorare de gări și de batiste.

Suroră neprecisă, rămasă ntre imagini
E brațul tău, sau forma dragostei noastre scurte?
Când toamna lasă urme de pași pierduți în curte
Îți simt palma pe umăr și inima ntre pagini,
Mircea Pavelescu

Cronica poezilor tineri

Const. Virgil Gheorghiu

Viața de toate zilele a poetului

Cartea Românească

Dr. Const. Virgil Gheorghiu e un poet „în exercițiul adolescenței”. D-sa e poetul înbătut de propriu-i talent. Nu atât cât Ștefan Baciu (ca să ne menținem printre adolescenți) dar totuș suficient ca din pricina poeziei să se fi puls rău, și cu cei de acasă: *Uită amărăciunile de altădată Si toate nopțile de nesomn tău.*

Deoarece:

*Mi-a fost dragă, tată poezia,
Cum nu știu să mai fi fost
cândva dragoste..*

De aici „Viața de toate zilele” e cartea unui destin cum spune sentențios și grav (cum îi stă mai bine unui adolescent) cartea de vizită a volumului, făcută, credem de autor, pe o foaie volantă.

Narcisismul e și el bun atât cât constituie o etapă firească în evoluția unui artist. Însă, literaturizat, devine iute șablon..

Intră în obiceiurile mai tuturor cronicilor, de a stabili filiațiuni, cu atât mai mult, în cazul nostru, cu un debutant. Mărturisim că operația ne jenează, ca irelevantă. Căci ce interes ar mai prezenta o plachetă de versuri pe care am decreta-o că stă sub influența lui Arghezi, Zaharia Stancu, Crevedia, Essenin (acesta poate prin intermediul celorlalți doi dinainte),—atât timp cât garantează o sensibilitate și un meșteșug dacă nu singular, totuș suficiente pentru a fi cu un epitet devenit atât de banal— „promițătoare”.

TEODOR IONESCU

P. S.

Volumul d-lui N. F. Costenco „Poezii” editat de gruparea revistei din Chișinău „Viața Basarabiei” — parvenind-ne în ultimul moment, recenzia se amină în numărul viitor.

Numărul viitor va apare în format de caet.

Plastica Dobrogeană

BORIS CARAGEA

E un fapt notoriu că Dobrogea, în plastica românească, a deschis orizonturi noi, surse bogate de inspirație — mai ales paletei —, a relevat artiști destinați specificului dobrogean, a creat o adevărată manieră de a picta (de aici, uneori, și îmbăseala sălilor de expoziție, de cretă, sineală și calcar), a devenit un vis sau o obsesie a mai oricărui pictor — așa încât după această evaziune frenetică a artiștilor noștri (care încă nu s'a epuizat), poetul ar putea cânta Dobrogea, cum a cântat *Harlem-ul*, *Louis Bertrand* (cu înlocuirile pictorilor respectivi).

Ne-am propus însă aici, să vorbim, mai bine zis, să înformăm și despre o mișcare plastică a localnicilor, a celor în permanent contact cu această „țară albă” cum a numit-o *Tudor Arghezi*, propunându-ne pentru altă dată și un studiu mai detaliat al modului cum e reflectată Dobrogea de „sezonisti” și de indigeni. Credem însă că greșit se susține cum că un băștinăș, care ar cunoaște geografic, etnicește, istoricește, etc. provincia mai bine decât un amator de balcei sau deltă, ar avea și un ascendent în ce privește talentul plastic. Nu e suficient să stai tot timpul la mare ca să realizezi o marină. E însă tot atât de drept, referitor la cunoașterea reală, contemporană, completă a Dobrogei, că mai toți artiștii care au vorbit de Dobrogea în opera lor, fiind străini

de pământul și sufletul ei autentice, au falsificat-o — cunosând-o fragmentar — creând astfel despre ea o imagine mai mult sau mai puțin convențională, în care fesul, geamia și narghileaua se repetă până la plictiseală. Căci Dobrogea nu se mai rezumă, azi, la Turci și Tătari. Și aici ar fi și rolul pictorilor dobrogeni (și chiar este): de a face cunoscută și Dobrogea românească, pentru a se putea regăsi într'un tablou și un dobrogean de azi. Dealtfel priviți pânzele lui *D. Florian*, un *Alain Gerbault* pictor, ale lui *Stavru Tarasov*, veșnicul drumet al plaiurilor dobrogene, ale îndrăgostitului de deltă, *Sârbu*, ale lui *Urumof-Cultacra*, sau ale lui *Știubei*, ale lui *Ciucurencu*, *Hrandt Avachian* ori *Sebastian Dumitru* (toți dobrogeni, ultimii din generația tânără a Dobrogei) — și veți regăsi Dobrogea din Insula Șerpilor, în Ekrene, din Silistra, în Deltă, din ruinele Histriei în casinoul Mamaiei, ori din silozurile portului (aici excelează mai ales *Știubei*) în păpușul văii Cara-Su.

Dar iată că Dobrogea are și câțiva sculptori: *Ion Jalea*, *Boris Caragea*, *Cristea Grosu* (ultimul, momentan, e plecat la Roma, pentru studii). *Ion Jalea* e, cum se spune, un „consacrat”, de aceea insistența noastră ar fi superfluă. *Boris Caragea* însă, s'a impus și el cu prilejul expoziției de astă toamnă. *Boris Caragea*, spunea un cronicar, a învățat pe

țărâmul natal, unduirea, imensitatea, seninul și deșertăciunea. De aceea am gândit atât la un *Isus* pe ape încât nădăduim că calcarul roz al *Balcicului* va da lui *Caragea* un balz vânos din care, pe masă de valuri, un *Isus*, catarag de speranță, cu vestiminte — până în vremeirea necredinței și deșertăciunii de totdeauna — să poruncească din privire, potolirea valurilor...

Dar dincolo de această cronică sentimentală și cu un caracter atât de puțin estetic și mai ales... critic, e necesar un studiu aprofundat, în care să se arate aportul în plastica românească a artiștilor dobrogeni. Ceea ce poate vom întreprinde odată.

Haralambie V. Eugeniu

Celor neconsolați de sinuciderea mea

Iertați-mă dar n'am vrut să trăiesc cu Numele ăsta prea de tot ingrat Mă chiamă Mircea ca pe Rădulescu Și Pavelescu ca pe Cincinat.

MIRCEA PAVELESCU

ST. TARASOV — DOBROGEANĂ

Informații artistice-literare

Urmând vechiul său obicei, și în vara asta dl. *Stavru Tarasov* își va încărca sculele și proviziile... gastronomice într'un cărucior tras de un măgăruș închiriat dela vre'un turc din „*Țigănie*”, luând-o apostoleasca pe țărâmul mării pentruca în toamnă să revină cu o sută de noi pânze în aproape tradiționalele sale expoziții autumnale.

În schimb pictorul *D. Florian* planuește o evadare în Mediterană cu noul său pescador (incă nebotezat). Anul acesta *Techirghiolul* va fi lipsit de obișnuitele expoziții ale pictorului dobrogean. Aventurierul pe numele lui adevărat *Dobosaru*, își va expune „ferestrele” sale în Grecia, Egipt, Maroc, etc. Dl. *Florian* va face pe lângă o experiență artistică și una marinărească. Va înfrunta cu grațioasa d-sale galeră furtunile Mediteranei. Sperăm că-i vor reuși amândouă încercările.

BORIS CARAGEA

Tărăncă

Turcoalcă

In asfințit

In asfințit o ancoră s'a smulț cu scrișnet și pământ... o velă sue catargul închinat spre cetățue sub coarda unui finic catapult.

Tăciune grămădit într'o cătue — un mac de basm nu pîlpie mai mult cădelnițând al umbrelor tumult, expiră după turn o rază șue...

Un marinar la prora ca o lele la cumpăna unei fântăni din șes, potrivit schimbă ciutura în vele —

pe când în opintiri de vânt se țes chemări diriguite către stele și-apusul e o frunte sub un fes...

CONSTANT RUSO

Nuntă turcească

Cărușele adus-au pe mireasă. În curtea largă forfotesc nuntașii cu fes, în albe tulpăne, ca pașii, ori în ceardac, pe sofă de mătăsă.

Zurue-o dairă zgomotoasă... Manete alene 'ndeamnă pașii unei cadăne: Leilă a lui Șerky, ce-și joacă trupul, unduioasă.

Serpuesc brațe — reptile sedefii, degete pocnesc castagnete aurii: Leilă dănuștește 'nfiorându-se 'neet...

Pe gânduri, cadăne și copii privesc. De-o parte, hoga, și trei turci sfătuesc: Azi, Muedix ia pe fata lui Amet.

N. PAPATANASIU

Fragment din prefața romanului Panopticum

"BORIS CARAGEA"

— O pagină din catalogul de manechine —

„Îți am spus-o prietene, că Alexandru s'a pomenit în viața pe o uliță dosnică a marelui oraș. Așa a început prefața complicată a sale vieți — pe o uliță banală de cartier, — pe care alți plozi, alte fărâme de oameni se jucaseră în bile și în arșice. Ulița aceea cu pietoni rari și cu vehicule și mai rare — așa de rare că deveneau un eveniment, ca un accident neprevăzut, era un adevărat imperiu al copiilor. Micile haimanale transformaseră strada cu caldarâm ros și cu ziduri murdare într-o adevărată Arcadie a joșurilor. Mingile murdare și jupuite, epavele jucăriilor altor copii, aveau mare trecere, — adevărat miracol între jucăriile efeme din lemn, între cercurile ruginite de tablă scoase dela putiniile hodorigite sau între arșicele înegrite ori bilele murdare.

Alexandru n'a cunoscut ulița decât târziu. A găsit-o căutând o evadare, după osteneala de gânduri pe care i-o făurise curtea aceea umbrată de castani și salcâmi, în care își pornise el, hârbul de om — primii pași ai vieții. Și apoi curtea plină de umbră și de verdele închis al frunzișului îi întunecase primele vizuini despre acel „afară” — lumea de dincolo de sufletesc și gând imediat. Iar ulița plină de soare — luminoasă și veselă ca un surâs de fată — a însemnat pentru el mai mult decât un refugiu — a însemnat o eliberare într'un spațiu nou, deosebit și prin volum și prin lumină.

Ulița însă — în frunte cu Ghioc, băiatul năsos „al lui Tache Intendentul” — l'a primit cu indiferență în imperiul ei de haimanale — ea pe un „heimatloss” al ei.

Era, după umbra curții cu castani — ca un om care a stat în întuneric și trebuie să închidă ochii și să-și conducă pașii la întâmplare, copleșit, cu o greutate pe pleoape — de lumina de afară.

La întâmplare. Așa la întâlnit pe Herșcu jidovul — copilul umil al plăpumarului, marea lui umbră în drumul prin panopticum.

Și Herșcu David un om fără patrie, înregimentabil în șleahta lui Ghioc și a celorlalte haimanale, un străin al uliței și al jocurilor ei, ca un om picat din lună.

Pe urmă maidanul. Descoperit de Herșcu. Pomii puțuroși ai cacutei — parodia unei păduri de liliput — cu umbra lor falsă — locul de retragere și meditație al acestor doi scamafori ai copilăriei.

Falsă copilărie, ca și viața lor de mai târziu. Herșcu sta noaptea târziu, în maghernița plăpumarului aplecat deasupra unei cărți — iar dincolo — în casa curții castanilor, Alexandru făuria visurile obositoare ale destinului său, altul decât cel ce venia sau merita să fie.

„Când voi fi mare, eu”...

Da prietene — altfel ar fi trebuit să porneasă diligența destinului lui Alexandru și a lui Herșcu David jidovul, nu așa cum a pornit. Intre viața adevărată și vis — ei au ales visătoarea, — dar visul n'a fost niciodată o realitate, iar viața adevărată nu s'a întemeiat nici când pe iluzii. De aci acel grotesc al existenței lor pe planetă.

Desigur, în diligența destinului s'au urcat apoi, — la opririle pe șoseaua mare a vieții — alți călători noi, cu alte vorbe, alte gânduri și alte fapte.

A venit Șafa cea mică — navivul copil al destinului, — care a oferit dragoste cu gestul stângaci al unui copil care-ți întinde să-ți completezi un buchet de trandafiri, o banală floriceică de mușetel.

„Poftiți, sunt locuri destule! Și apoi se mai dau jos în drum câțiva călători!”

A venit Petrana — magica ei ființă crescută între ziduri vechi și întuneric, — alteregoul lui Alexandru poate, o fată care știa să privească viața altora, dar nu pe a ei.

S'a urcat apoi în diligența acestei magice călătorii a vieții — Pavel — și grimasa lui, care zădărnica orice sforțare de evadare a eroilor din „Panopticum” — devenise prea familiară spre a vorbi de ea aci prea mult.

Apoi Nicolai și Gya — sumbra, eroina tragicului ei destin, — Margot cea cu buzele văpsite și răsul trivial și răgușit — Lina servitoarea, idioata amantă a nimănui și a tuturor, — inutilul domn Ghioc, — Sandu cretinul aventurier al vieții și toți ceilalți.

Iar când, la cotitură, — Pavel le-a spus vorba aceea, poate nimeni n'a înțeles-o, nu — n'au priceput-o fiindcă nu avea pentru ei nici un sens s'o priceapă.

„Viața este un imens panopticum, Alexandre — un panopticum de manechine care nu-ți percepi sensul — fiindcă

nici unul nu i-a căutat vreunul adevărat! Totul e o imensă mascaradă, o umblare de chipuri și de evenimente.

Nu există trăire a fericirii. Manechinele din panopticumul destinului n'au nici măcar posibilitatea reacțiunii! Viața e prea scurtă pentru așa ceva.

N'avea decât pretenția unui loc mai bun în circuitul vieții! Tot e ceva”.

Da, prietene — gândesc că poate avea dreptate Pavel. Acum însă e prea târziu să mai vorbim de el. Îți inchipui cum diligența ambulanta cu manechine a început cu vremea să se hodorigească? Căuta popasurile dese, odihna declinului.

În noapte adeseori, la câte vreun popas neașteptat, câte una din păpușile diligenței — cobora fiindcă obosise de drum. Nu vroia, nu putea s'o mai reia.

Îl aștepta jos, marele și negrul prieten al tuturor manechinelor, rece și surzător și-i întindea mâna rece și osoasă, cu aceeași vorbă de totdeauna: „Știam că ai să vii!”

Iar Pavel Baum actorul făcea obișnuita lui grimasă și spunea cu nepăsarea-i de totdeauna, îngrijoraților călători ai diligenței.

— Par'că eu n'o să cobor? Chacun a son tour, mes amis. Moartea e doar sfârșitul tuturor călătoriilor!

Iată de ce prietene, adeseori — când închid catalogul manechinelor mele, mă simt obosit și nefericit. S'a sfârșit cartea lor de mult — și călătoria s'a terminat și ea. Iar jurnalul lor de călătorie — umila carte a vieții și morții lor — s'a răstăcit într'un colț de sertar, printre hârtoage vechi și scrisori.

Spuneai că vrei să-ți-l citească. Va veni vremea. Odată, în cercul de lumină al unei lămpi lumegândă — voi încerca să-ți reinviu în vorbe noul, călătoria prin panopticum.

Vor reveni astfel cu toți din nou lângă mine — lângă mine bătrânul ghid al panopticumului, — lantome lângă fantome, să rădă și să plângă cu noi.

Vor veni! Vin. Mă mir că nu le simți gloata.

Când vrei să deschid scoarțele catalogului, ca să întorcem una după alta, paginile înegrite de vorbele trăirii lor?

DUMITRU PAPACOSTEA

Constanța, August 1935

Vicisitudinile geniului

Citim în *Revue des deux mondes* (An. 107. 37. m. 2) niște însemnări amari la adresa lui Victor Hugo, ale lui Ludovic Halévy: „... Luera aici și primea aici (într-o cameră „mizerabilă” — „lângă somptuosul apartament de 6.000 de franci, plin cu bibelouri minunate”). Ce comedie! Să scrii *Les feuilles d'automne*, *Ruy Blas*, *Les Châtiments* și să cazii în asemenea lugubre

bufonerie. Să faci pe democratul, să ai pentru tine un apartament frumos, cu covoare și ogliuzi și să nu te arăți decât în asemenea sdrențe! Iată unde duce pasiunea popularității! Am eșit de acolo uimit. Tot așa, un tenor italian, Freschini, emoționat de a fi prezentat „genialului” Hugo — sâruiă mâna poetului. Poetul, pătruns de „misiunea” sa, acceptă gestul. Ba, la plecare „în modul cel mai natural” întinse mâna italianului spre buze!... Deh!...

Vorba lui Eugen Ionescu: — „Vicisitudinile geniului — domnule!”

În timp ce Paul Claudel scrie un emoționant eseu asupra lui Paul Verlaine, în *Revue de Paris* (An. 44, nr. 3). Originalitatea lui Verlaine constă în faptul că „sentimentul creștin, dogma creștină, n'au fost pentru el o temă care să dea prilej la desvoltări și la declamații, ci alimentul esențial al sufletului său, al inimii și al cugetului său, și nu un desert amar sau zaharisit, ci pâinea, umila pâine de toate zilele”. Verlaine a fost „publicanul din colțul cel mai murdar al Bisericii și păcătosul înlăcrămat care mărturisește”.

ION FĂTOIU

Maternitate

Poemă pentru diminețile tale

Teodores.

Clipa e când pentru dragoste mă 'nchin?
(În ostroavele noptatece de tuș,
orieșii în ispol sau în căuș
au strâns, triști, tăceri de clorofilă...
Somotei cu buza ruptă de petiță,
climocenii cu cremenea 'n pușcoi,
preciste din sloamă în rând cu noi
că s'adoarmă în ostroave, vin...)

Clipa e când pentru dragoste mă 'nchin?
(ochii tăi în ape de defcan
Stele sunt, și - a seară - un dician
când a vrut să-ți prindă ochii 'n ape
(Luna de pe tăbii cobora s'adape)
Și l'a tras cu teamă stele să nu-i scape:
gol era minciogul, de tăcere plin...)

Unde este ceasul nopților, miezin?
(Eu te-aștept în dimineți să vii.
Fiindcă-i toamnă cheurile pustii
nu-mi primesc șleparii, cari trec în jos...
(Portu-i trist și e de apă ros.)
Și e frig și 'n suflet simt cum plouă
când și - aștept noptatec, mâinile - amândouă).

(Am simțit și'n gări că nu mai vine
trenul, când ploua tăcut pe șine...)

Clipa e când pentru dragoste mă închin?
(Când sunt lacrimile mele strânse 'n vin
Și îmi torn hanğițele pelin...)
...Dorm cerchezii în golișnă cavalin?...

BORIS DEȘLIU.

STAVRU TARASOV. — Flori

STAVRU TARASOV. — Studiu

Arta și morală CRONICA POETILOR TINERI

(urmare din pagina 1-a)

noștri culturali. Și de acești inchișitori te izbesci la tot pasul.

De necrezut căți au găsit cu această ocazie prilejul să se erijeze în hierofanți literari. Toți cei care pentru că nu creaseră nimic în artă, nu puteau risca a fi socotiți „imorali”, s'au ridicat cu Academii și Asociații — „comitete și comiții” — împotriva „stricatorilor”, „pornografulor”.

Și am văzut astfel cum alături de d-l Iorga, hotărât să epuizeze literatura noastră, de când s'a speriat anul trecut de spectrul primirii d-lui Lovinescu cel prieten cu „Arghezi Porcofonie” — în Academia Română, au strâns rândurile, oameni care vedeau acum singurul prilej de a avea ceva comun cu arta sau a reîntra în actualitatea literară.

Cine și-ar mai fi adus altfel aminte că domnul director al Camerii; Brătescu-Voinești s'a mai ocupat în afară de pescuit și cu literatura. — Alături de ei s'a mai adăugat pentru aceleași scopuri morale, asociația profesorilor secundari și Ministerul Instrucțiunii care împreună cu Academia (cea care a dat semnalul) formează întreaga pătură oficial-culturală.

Academia era natural să meargă pe drumul acesta — cel trasat de d-l N. Iorga. Dacă nici academiștii n'ar fi rămas credincioși „Apostolului culturii”? Am văzut astfel întreaga campanie dusă anul trecut contra d-lui Lovinescu; i am revăzut anul acesta pe aceeași academiști fierbând de indignare că a îndrăznit cineva să batjocorească memoria lui Carageale asemănându-l cu unul din cei doi arestați pentru imoralitate literară. — Bineînțeles că uitaseră că în timpul său același Carageal a fost respins de aceeași Academie, pentru aceeași imoralitate literară.

Ministerul de Instrucție, al cărui titular își cheltuește toată imaginația căutând superlative cât mai... superlative, ori de câte ori e supărat și-și dă demisia „Marele Apostol al Culturii”, nu putea lipsi nici el de la o așa sfântă datorie.

Iar „Asociația Profesorilor Secundari”, trebuia prin definiție să ia parte la o astfel de acțiune de moralizare.

Cine nu cunoaște legendara pudoare a dascălilor noștri în fața elevilor, grija lor de a feri din ochii tinerilor tot ce ar putea aținge curățenia lor sufletească.

Ca să ne dăm seama de toată ipocrizia învățământului nostru secundar, să ne gândim numai la cazul poeziei lui Eminescu, „Călin”, din care nu e publicată în nici un manual didactic, decât a doua parte. (Li s'au părut prea în „neglijă” prezentată în primul fragment, fata de împărat). Ca și cum nu tocmai faptul acesta face ca toți elevii să caute special întreaga poezie. Sau cazul altui didactic, care în manualul său, dintre romanele moderne pomenește de cel al d-lui Camil Petrescu, — „Prima noapte de războiu” — (era doar imoral titlul întreg — „ultima noapte de dragoste”...)

Și împreună cu aceștia vrea d-l Iorga să epureze și să regenereze literatura noastră actuală. Dar dacă scoatem tot ce

nu le convine dumnealor, ce mai rămâne? Inlocuim versurile și romanele d-lui Arghezi cu poeziile și piesele de teatru ale d-lui Iorga? E ca și cum am vrea să punem în locul volumelor sale de istorie, eventuale studii istorice ale d-lui Arghezi...

Nimeni nu contestă calitățile care fac în adevăr din d-l profesor N. Iorga, una din figurile de neînlocuit în cultura noastră. Dar în literatură? Cu tot sângele-râu pe care și l face aici, figura d sale va rămâne mai mult din portretul făcut de d-l Arghezi în „Cimitirul Buna Vestire”, decât din toate piesele sale în 5 acte sau versurile, scrise e drept, cu cugetul clar dar fără talent. Iar toată acțiunea de trecere a literaturii prin etuva moralei, pornită de dânsul, nu va face decât să mărească numărul cititorilor d-lui T. Arghezi, număr care și până acum era destul de mare, ca să facă pe negativiști (Eugen Ionescu) să se îndoiască de valoarea poeziei argheziene. Spunând toată acestea nu m'am îndoit o clipă de sinceritatea acțiunii d-lui Iorga, după cum nu mă îndoiesc de interesul celor din jurul domniei sale, care nu pot spera să intre în artă decât pe căi lăaturalnice, pe ușa din dos, odată cu morală, pe drumul care și l-ar face aceasta, „purificând arta”.

Că este multă imoralitate în viața noastră, nu tăgăduiește nimeni. Dar în literatură se datorește și în nici un caz celei vizate. După cum iarăși în nici un caz, „imoralitatea” va împiedica această literatură să rămână în tezaurul nostru artistic atât de sărac până acum. Mai este nevoie să citez atâtea cazuri cunoscute din literatura universală, de scriitori huliți sau chiar inchiși pentru aceleași motive, celace nu i-a împiedicat cu nimic să fie socotiți acum printre marii scriitori ai lumii? Imoralitatea își are rădăcinile în alte domenii și acolo trebuie stărpită.

Dacă se poate vorbi de imoralitate în literatură, aceasta se referă la moravurile noastre literare, la modul cum se înțelege la noi să se discute o problemă ca aceasta pur ideologică. Aici da, ar fi nevoie de „epurare”. E singurul loc unde morală trebuie să intervie în cultură. Dar până atunci se pare că avea dreptate d-l Petru Manoliu spunând că noi în cultură, nu am eșit încă din mahala.

Romeo Lerescu

„Serviciul Gazetelor”

Agencie internațională de presă și publicitate

Director: Emanoil Samoilă

București, str. Sf. Constantin 24, telefon 3-16.15.

urmărește tot ce se publică în cele circa 1400 publicații din România, iar prin intermediul celor 192 agenții similare din străinătate, tot ce se scrie în presa din toată lumea și procură:

tăeturi de presă asupra oricărei personalități sau subiect.

Cereți telefonic sau în scris prospecte lămuritoare sau o probă gratuită de o săptămână, indicând subiectul care vă interesează.

E. Ar. Zaharia

Marathon

Tip. Bucovina

Marathon, mai mult decât celelalte volume ale d-lui E. Ar. Zaharia, evidențiază — dacă se poate spune — eclectismul d-sale poetic. Avem, aproape pe capitole, poezie pentru tradiționaliști, (vreau să zic, seminatoriști), pentru simbolisti, poezie iconară, avangardistă („singele ulterioare”) și — tentativă de-a dreptul stângace — ermetică. Și e surprinzător cum d-sa se poate identifica, poate mima mianiera mai fiecărui carent, dacă vreți, eșuindu-i doar experiența esoterică. Pentru că, e un lucru stabil, un abscons nu-i abundent. Ori în afară de preocupările d-sale oarecum livresci și în utilizarea unui vocabular „abstract” care de cele mai multe ori, e de-a dreptul strident — d. Zaharia nu pare să aibe nici un contact cu poezia — o pildă — barbiană. Dimpotrivă un lirism patetic, un suflu larg de poezie, frecvența exclamațiilor și a imaginilor cât mai plastice pare să fie caracteristica d-sale d-l E. Ar. Zaharia își crează însă piedici, la tot pasul. De teama prejudecăților sau dintr'un spirit de scrupulozitate dus la exces — nu știm. Dar tocmai de aceea tatonarea d-sale, veșnica sa căutare — căci mimarea de care vorbeam mai sus, nu cred că este decât o metodă de regăsire de sine — ne este simpatică.

Rămâne să vedem dacă d-sa va extrage din filonul d sale poetic, aurul curat.

Virgil Treboniu

Anotimpuri în tăcere

Tip. „Muscanu”
București

Într'o cronică trecută, recenzând cele șase volume de versuri ale d-lui Virgil Treboniu, spuneam că „nu poți reține nimic deși ai impresia că ai scăpat de nenumărate ori prilejul acesta”. Constatarea am verificat-o și cu placheta de față. Autorul se prezintă otova, plat, de-alungul celor 20 de poeme ca și de-alungul celor — ne spune coperța — vre'o 27 de volume — vers și proză — publicate până în prezent.

O inspirație diversă, nesemnificativă, un lirism de

cele mai multe ori eșuat în academism, cochetări și simulari de absconitate, o predicție pentru poezia socială în care-i atât de greu să nu cazi în facilitate, în declamație, alături de unele imagini singulare, de unele expresii fericite și — ceceace te ademenește — de o sinceritate desarmantă, ar fi câteva din caracteristicile poeziei d-sale. După o atât de îndelungată experiență poetică d-sa însă nu are siguranța vocabularului, nu știe să dea o unitate unei poeme.

A învățat în schimb să fie evasiv, insinufind mai știu ce preocupări metafizice. Iată titlul ultimei colecții *Anotimpuri în tăcere*, care nu are nici o legătură cu versurile dinlăuntrul ei, oricâte asociații dispartate te-ai căzni să surprinzi.

În definitiv, Anotimpuri în tăcere nu se prezintă mai slab decât celelalte volume dar nu ne relevă nici o nouă experiență care să poată da talentului d-sale, girul autenticității.

TEODOR IONESCU

Odihna neagră

de ION MANOLESCU
(editura „Unu”)

Un glumeț cronicar literar scria cu ocazia desființării revistei „Unu”, că suprarealismul românesc după ce a împlinit cei 7 ani de acasă, a fost lăsat liber în lume să vagabondeze pe cont propriu. Gluma cronicarului s'a dovedit o realitate și vagabonzii de cele mai multe ori și-au impus punctul de vedere, spre deznădejdea profesorului Iorga.

Dar căminul artiștilor n'a rămas pustiu, în strada Dogari 36 amfitrionul e primitiv, ochii îi sunt plini de o nemărginită dragoste pentru cei plecați. Oricine are o revoltă și un delir, poate să împingă așa și să intre...

Revista „Unu” nu s'a desființat, apare doar mai rar; din șase în șase luni dl. Sașa Pană face o adeziune nouă: I. Nisi-

peanu, Virgil Carianopol, I. Wittner, și astăzi Ion Manolescu.

Cartea poetului, pe care d-l M. H. Maxy ni-l divulgă ca foarte tânăr, e un document spiritual, ne indică etapele prin care orice suprarealist a trecut, etape ce se succed aproape științifice.

Puțin B. Fundoianu (Poem pag. 18), puțin Il. Voronca (Matinală), puțin Sașa Pană (Sinucidere), pentru a nu uita și pe C. L. Valceanu, reprezentantul unei viguroase și surprinzătoare linii tradiționaliste (Somn).

D-l Manolescu al cărui nume l'am zărit mi se pare de câteva ori în „Frize”-le prietenului Chirnoagă, e de o receptivitate care probabil îl va modela într'un autentic suprarealist. Suprarealismul e doar o metodă și orice metodă se învață.

Volumul „Odihna neagră” n'a reușit să se descătușeze decât într'o prea mică măsură, de formele tradiției, forme definitiv dinamitate, credeam eu, de revolta dela „Unu”.

Dela sonetul „Fântâna din orbite” până la „Invitația la poem” piesa cea mai personală a volumului (dacă poate fi vorba de așa ceva) poetul ne-a organizat o expoziție de virtuozitate pe care regretăm că nu o putem aprecia îndeajuns cu toată simpatia ce o avem pentru un poet curajos, posesor al unui bilet de liberă trecere semnat de „Unu”.

D-l Sașa Pană face experiențe, d-l Manolescu la fel; suntem fericiți că mai pot rămâne poezii atât de tineri.

MIRCEA PAVELESCU

(Din pricina condițiilor tipografice, urmarea cronice continuă pe pagina 11-a).

Redacționale:

Pentru tot ce privește revista de față a se adresa d-lui Teodor Ionescu, Constanța, 17 Maramureș.

Manuscrisele nepublicate nu se restituie.

Misak Medzarenetz: Sălbatecă floare.

Sălbatecă floare, cum te cheamă?
Spune, floare așezată
la umbra gardului de vișă,
sălbatecă floare cum te cheamă?

O, floare albă cu miros de lapte
și smirudă, cum te cheamă?
Spune, nu ți-e teamă
când vântul ușor bate?

Floare mândră, cum te cheamă
zâna, care a trecut p. lângă tine
lăsând în urma ei
umbra de chilimbar negru?

Știi floare cum se cheamă
tremurul pe care ți l-a dat vântul
și vocea care mă cheamă?

Trad. de HAIG ACTERIAN

C R O N I C A

Uniunea scriitorilor dobrogeni

Inițierea „Uniunii scriitorilor olteni” credem că ar fi o lecție pentru restul provinciilor și mai ales pentru scriitorii din Dobrogea care trăiesc atât de insingurați, de izolați, și din pricina asta poate, aceea atmosferă de tembelism, de asta nepuțința oricărei inițiative care să treacă micile mizerii cotidiene, care să militeze pentru o mișcare culturală autentică în această țară a lui Mircea.

O asociație a scriitorilor dobrogeni ar avea menirea, pe lângă cea profesională de ajutorare reciprocă a membrilor ei, și de a reliefa ceea ce sufletește și intelectualizește caracterizează specificul dobrogean, de a sprijini eforturile în acest sens (de pildă în a lua conducerea unei universități de vară la Constanța, garantându-i astfel permanentizarea ei) ale membrilor ei, pentru a da, apoi, literaturii românești un specific care până acum îi lipsește. Nu e vorba, de vre-o tendință separatistă ci, de căutare de sine prin adâncire, în ceea ce noi dobrogenii, beneficiem, în cadrul sufletesc și în peisagiul acestui ținut atât de caracteristic.

Dar pentru asta, trebuie renunțări. Ori discuția e valabilă numai de aici încolo...

Specificul dobrogean

D. C. Brătescu a ținut zilele trecute o conferință la Cernăuți, unde a vorbit despre progresele realizate de România în Dobrogea în cursul celor 60 de ani de la reanexare. Vorbind despre populația Dobrogei, a afirmat că o caracteristică a sa este un plus de energie și o dorință de a realiza, care-l pun mai presus de alții, tocmai fiindcă coloniștii se selectează dintre oamenii cei mai întreprinzători. „Dobrogenii, a spus d-sa, ar fi un soi de Americani ai României”.

Sergiu Vladimir

Am aflat în ultimul timp că autorul romanului „Jurnalul unui om inutil”, dl. Sergiu Vladimir e pseudonimul constănțeanului Petre Ionescu, profesorul dela „Mircea” și autorul manualului de sociologie pe care am tocit în băncile liceului. Surpriza a fost cu atât mai plăcută. Despre „Jurnalul unui om inutil” vom vorbi mai pe larg în numărul viitor al revistei.

Orientări în veac

se intitulează noua carte a tânărului dobrogean Nicolae Roșu, care a apărut zilele acestea în vitrina librăriilor. Despre cartea aceasta a autorului „Dialectice naționaliste” ne vom referi imediat după editarea ei.

Kynegetikos

Autorul cărții de față este constănțean. Pentru aceia care nu se ocupă cu literatura numai la săptămâna cărții, d. Valerian Petrescu nu este un debutant în cele literare.

Domnia-sa a îngrijit să apară un „Omagiu lui Eminescu”, volum prilejuit de desvelirea statuii poetului la țărmul mării, datorită daltei sculptorului O. Han.

Amintim cu prilejul acesta că, editarea volumului „Omagiu lui Eminescu” a dat ocazie să se releve, din cauza omiteirii unor colaborări insignifiante, încodată meschinăria provincială, care, ca întotdeauna de altfel, are credința că inițiativele faptelor de cultură sunt concesionate. *Kynegetikos* ne relevă un scriitor autentic prin aceea că autorul are un stil al său.

Dacă domnul V. P. ar fi renunțat la filosofarea aceea etină dela începutul cărții—didactică—prin aceea că o antologie în mic a marilor descriptivi, și mai ales, la acel „Deus sive natura” irelevant, am fi avut o carte de trăire autentică.

Rețin câteva pagini dense prilejuite de muntele Făina, cât și vânătoarea de pelicani pe Dunăre.

Iarăș amintesc clișeele perimate ale povestirilor „de vânătoare”, sunt deadreptul ridicule. Eu nu sunt vânător și cu toate astea, povestirile vânătoarești pe care le debitează d. V. P. le am auzit și cred că nu fac să fie puse într-o carte, pentru că tehnica aceasta, pe care a epuizat-o Caragiale de altfel, este facilă.

Cât privește partea a doua a cărții, care se referă la problemele practice „Etapă și realizări”, cred că ar fi putut fi scoasă în un volum aparte. Poate că, d. V. P. n'a vrut să facă literatură?

Din păcate a făcut și trebuie să sufere consecințele...

Un merit, de altfel adiacent, al cărții d-lui V. Petrescu este și acesta de a ne prezenta o invitație discretă și gratuită în același timp să recitim „Falsul tratat de vânătoare” al lui Odobescu...

NEAGU

Rădulescu a mai scris o carte: „Sunt soldat și călăreț”. Concepută altfel cât „Nimic despre Japonia” se aproprie, mai ales, de „Dragostea noastră cea de toate zilele”—adică, are un fond adânc uman.

Aciunea, însăși te captivează. Lectură n'o mai faci, ca să alegi de pe fiecare pagină imagini cât mai corosive, cât mai inteligent redate, ci pe lângă acestea (în prezenta carte, chiar mai multe și reușite) și de-a descoperi o lume nouă.

Neagu tinde să ne lase în literatură „eroii” lui—asa cum Caragiale ni-a lăsat pe-ai săi. Dacă Neagu ar trăi inter-

orul eroilor săi—adică s'ar posta într-o situație dacă nu complicat ipocrit, totuși falsă pentru el—desigur, c'am fi avut un roman tragic; el însă a prins comicul evenimentelor și l-a speculat în tovărășia răului nostru.

Poate, doar, o neînțelegere de-a mea: cartea conține fragmente de excesiv sexualism, uneori împotmolit în grotesc. Renunțarea autorului, în viitorul literar la sexualism, l-ar face apreciat, cred, și catolicilor din critica românească...

Maralambie V. Eugen

Pentru o statuie a lui Mircea cel Mare

Auzim că dl. N. Frecea președintele Cercului Studenților Constanțeni are de gând să pornească o campanie în vederea ridicării unei statuii voievodului lui Mircea cel Mare.

Inițiativa aceasta e deasupra oricărei laude, deasupra oricărui superlativ. Cu atât mai mult cu cât Mircea nu are parni-se nici o statuie în întreaga țară. Cea dela Tulcea, precum se știe, a fost dărâmată de Bulgari în timpul războiului și dărâmată e și până azi. Iar sarcina înălțării acestei statuii e obligatorie pentru noi dobrogenii.

Doar la fiecare discurs electoral se sforăie titlatura Marelui Voievod: „Stăpânitor dela marea cea mare...”, etc. etc. fără însă ca politicienii noștri să se fi învrednicit măcar cu gândul la o astfel de inițiativă.

De altfel chestiunile acestea nici nu-i privesc. Dumnealor vor avea în schimb grija ca să saboteze și această inițiativă pe motivul desigur că-i „subversivă”.

I. F.

Interpretări

și citate greșite

Editorialul bulgar din Bazargic „Dobrudjanski Glas” în numărul 252 din 26 Martie a. c. făcând unele comentarii pe marginea articolului nostru din numărul trecut, „Condițiile de cultură românească în Dobrogea” crede că atunci când am afirmat că „cel mai bine realizat tehnic ziar din Dobrogea, e „Dobrudjanski Glas”, (iar nu așa cum ne-a reproduș ziarul) citatul: „cel mai frumos, cel mai bine realizat redacțional și tehni-

La ce lucrează scriitorii dobrogeni

■ Dl. Ion Marin Sadoveanu, are un volum de versuri gata de tipar „Itinerar dobrogean”. D-sa mai lucrează și la o monografie asupra lui Martin Luther.

■ Aflăm că dl. C. Brătescu lucrează la sistematizarea, pentru a fi dat publicității, întregului material științific strâns într-o viață de om.

■ Romanul d-lui Alexandru Gherghel încă nu și-a primit botezul...

■ Volumul care va comemora cei 30 de ani de apariție a ziarului constănțean „Dobrogea Jună” va apare, după toate probabilitățile în toamnă. În vederea asta, dl. C. Sarry secondat de dl. Ion Neicu, lucrează de zor.

■ „Țara lui Balcă Voievod” se cheamă noul volum de versuri al tânărului poet turtucăian, Boris Deșliu.

■ Dl. N. Papatanasiu, originar din Hârșova, autorul *Sonatei Dobrogeane* difuzată la radio, luna trecută, sub regia d-lui Haig Acterian, are în wa-

nuscis pe lângă „Aquarellee dobrogeane” și romanul „Deltorman”.

■ „Ioan, frate cu Cristos” (poeme) și „Prezentări din lirica bulgară contemporană” (antologie) se numesc nouile plachete ale d-lui Liuben Dumitru.

■ Romanul d-lui Dumitru Papacostea „Panopticum” e terminat.

■ Noul volum de versuri al d-lui George Danubia se intitulează „Cufundare”.

■ Dl. Em. Papazissu din Bazargic are gata de tipar al doilea volum de versuri „Soare într'un strop de rouă”.

■ Dl. Dimitrie Batova are în manuscris un roman „Ieronim”—„Bucăți fără titlu” (nuvele și schițe) și „Omogen” o încercare de sinteză metafizică.

■ D-nii Ion Fătoiu și Teodor Ionescu lucrează în afară de „Antologia poezilor dobrogeni” și la traducerea tezei de doctorat a lui Panait Cerna „Die Gedankenlyrk”.

Am primit la redacție

E. Ar. Zaharia, „Marathon”, Buc. 37.

Virgil Treboniu, Anotimpuri în tăcere, Buc. 37.

Ion Manolescu, Odihna Neagră, Buc. 37.

Const. Virgil Gheorghiu, Viața de toate zilele a poetului Buc. 37.

Valerian Petrescu, Kinegetikos, Buc.

Oreste Tafrali, Povestirile lui Moș Vreme Lungă, Buc.

Ziare și Reviste:

Eu și Europa (Deva) II, 3-4. — Pământul (Călărași) VI, 158-59, 160-62. — Gând românesc (Cluj), V, 2, 3, 4.

— Rânduiala (Buc.) caet. 1 și 2. — Țara Șipenișului (Cernăuți), II, 1-2. — Ideia românească (Buc.) II, 1, 2. — Ideia Națională (Buzău) IV, 33, 40, 41-42. Glasul strămoșesc (Cluj), IV, 2, 3, 4, 5. — Cuvântul

studentesc (Buc.) XII, 1-4. — Suflet Nou (Comloșul Mare-Timișoara), IV, 4, 5. — Plaiuri Săcelene (Satu Lung-Săcele), IV, 3. — Gongul (Buc.) I, 3. — Bugeacul (Bolgrad) II, 8-9. — Cefereul (Buzău) IV, 4. — Curentul fălticinean VIII, 10, 11, 12. — Chemarea naționalistă (Iasi) III, 14, 15, 16, 17; Curierul liceului sf-șii Petru și Pavel (Ploiești) XV, 2. — Gazeta Bucovinenilor (Buc.) IV, 5. — Revista enciclopedică (Cluj). — Drum (Roșiori de Vede). — Dobrogea de Sud (Bazargic), I, 2. — Semănătorul Român (Siliștră). — Dobrogea Nouă (Bazargic) XVII, 75, 76. — Dobrudjanski Glas (Bazargic). — Rodna Dobrudja (Sofia), I, 7. — Cronica Dobrogeană (C-ța). — Dobrogea Jună (C-ța). — Tomis (C-ța) XIV, 4. — Marea Noastră (C-ța), IV, 65-68. — Ilderim (Bazargic). — Tuna (Siliștră).

Cronica f. f. mărunță

Un domn — îi spunem domn din respectul cititorilor — ne injură birjărește, vrind, dragă Doamne, să polemizeze cu noi. Și anume — ceea ce-l obsedează cotidian — pe „chestia fondurilor”. Nu i-am fi răspuns acestui domn melonist dacă nu ar fi calomniat: *Au dat domniile lor înșile* (d-lui — poate!) *un asalt recent la fondurile unei asemenea oficialități*. Să mai spunem că tinerii dela „Revista Dobrogeană” nu se pricep la „asaltarea fondurilor”? Domnul în chestie o vrea. Tot pentru d-sa spunem aici că revista nu e subvenționată nici de fonduri francmasonice (hm!) nici... hitleriste, ci trăeste pur și simplu din buzunarele entuziasmului câtorva „baeți”.